

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ของทุกคณะ/วิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา วิธีการรับเข้า คณะ/วิทยาลัย และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 659 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจของนักศึกษา ของสุภาพรรณ โคตรจรัส (2528 : 155) ซึ่งดัดแปลงจากแบบสำรวจปัญหานิสิตนักศึกษาของมูนีย์ (Mooney Problem Checklist : College Form) ประกอบด้วยรายการปัญหา 11 ด้าน แต่ละด้านมีรายการปัญหา 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 220 ข้อ แบบสำรวจทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ โดยวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหารายด้านและโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา วิธีการรับเข้า โดยใช้ Independent Sample

t-test คณะ/วิทยาลัยที่นักศึกษาสังกัด ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX)ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อมูลทางครอบครัวและเศรษฐกิจของนักศึกษา โดยใช้ F-test (One-way Analysis Variance)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับปัญหาของนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านพบว่า

1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับเล็กน้อยทั้ง 11 ด้าน เมื่อจัดอันดับของปัญหาตามคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน รองลงมาคือด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ปัญหาด้านสุขภาพอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 3 “ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ออกกำลังกาย” อันดับสอง คือข้อที่ 4 “ข้าพเจ้านอนและพักผ่อนไม่เพียงพอ และอันดับสาม คือข้อที่ 2 “ข้าพเจ้าอยากใหรูปร่างหน้าตาดีกว่าที่เป็นอยู่”

1.3 ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 14 “ข้าพเจ้าเป็นห่วงบิดามารดาที่ทำงานหนักเกินไป” อันดับสอง คือข้อที่ 1 “ข้าพเจ้าอยากมีเงินไว้ใช้ส่วนตัวมากกว่านี้” และอันดับสาม คือข้อที่ 18 “ข้าพเจ้ามีความสะดวกในการเดินทางระหว่างหอพักกับอาคารเรียน”

1.4 ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 14 “ข้าพเจ้าต้องการปรับปรุงรูปร่างหน้าตา ท่าทางของตนให้ดีกว่านี้” อันดับสอง คือข้อที่ 2 “ข้าพเจ้ามีโอกาสนันทนาการน้อยมาก” และอันดับสาม คือข้อที่ 7 “ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้น้อยเกินไป”

1.5 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 4 “ข้าพเจ้าต้องการมีบุคลิกภาพที่ดึงดูดใจผู้อื่นมากกว่านี้” อันดับสอง คือข้อที่ 13 “ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจตนเองมากเกินไป” และอันดับสาม คือข้อที่ 1 “ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจตนเองมากเกินไปโดยไม่สามารถแก้ไขได้”

1.6 ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว พบว่าปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 14 “ข้าพเจ้ากลัวที่จะทำความผิด” อันดับสอง คือข้อที่ 17 “ข้าพเจ้าไม่สามารถลืมเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจได้” และอันดับสาม คือข้อที่ 11 “ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองมีจุดอ่อนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขี้ลืม สะเพร่า หรือเกียจคร้าน”

1.7 ด้านการปรับตัวทางเพศ พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 10 “ข้าพเจ้าอยากมีความรัก” อันดับสอง มี 2 ข้อ คือข้อที่ 1 “ข้าพเจ้ามีนัดกับเพื่อนต่างเพศน้อยมาก” และ ข้อที่ 2 “ข้าพเจ้ายังไม่ชอบใครพอที่มีนัดด้วย” และอันดับสาม คือข้อที่ 5 “ข้าพเจ้ากลัวจะสูญเสียคนรักในปัจจุบันไป”

1.8 ด้านบ้านและครอบครัว พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 4 “บิดามารดาเสียสละเพื่อข้าพเจ้ามากเกินไป” อันดับสอง คือข้อที่ 15 “บิดามารดาคาดหวังในตัวข้าพเจ้ามากเกินไป” และอันดับสาม คือข้อที่ 1 “ข้าพเจ้าถูกบิดามารดาตำหนิบ่อย ๆ”

1.9 ด้านศีลธรรม จรรยา และศาสนา พบว่าปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 18 “ข้าพเจ้าไม่สามารถลืมความผิดที่เคยทำไว้ได้” อันดับสอง คือข้อที่ 17 “ข้าพเจ้ามีความรู้สึกสำนึกผิดบ่อย ๆ” และอันดับสาม คือข้อที่ 19 “ข้าพเจ้ายอมแพ้ต่อสิ่งที่ล่อตาล่อใจได้ง่าย ควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้”

1.10 ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 18 “ข้าพเจ้ากังวลเกี่ยวกับการสอบ” อันดับสอง คือข้อที่ 19 “ข้าพเจ้ากลัวความล้มเหลว เช่น สอบตก กลัวเรียนไม่จบและกลัวใช้เวลาในการเรียนมากกว่า 4 ปี” และอันดับสาม คือข้อที่ 4 “ข้าพเจ้ามีความรู้ไม่ดีในบางวิชา”

1.11 ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 19 “ข้าพเจ้าต้องการคำแนะนำและประสบการณ์ที่จำเป็นในการทำงานก่อนออกจากมหาวิทยาลัย” อันดับสอง คือข้อที่ 18 “ข้าพเจ้ากลัวไม่มีงานทำเมื่อเรียนสำเร็จ” และอันดับสาม คือข้อที่ 20 “ข้าพเจ้าเกรงว่าไม่สามารถไปถึงเป้าหมายด้านอาชีพที่วางไว้ได้”

1.12 ด้านหลักสูตรและการสอน พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่ง คือข้อที่ 14 “ข้าพเจ้าเห็นว่าบางวิชาอาจารย์ให้งานมากเกินไป” อันดับสอง คือข้อที่ 20 “มหาวิทยาลัยขาดสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการพักผ่อนนันทนาการ” และอันดับสาม คือข้อที่ 16 “ข้าพเจ้าเห็นว่าวิชาที่จัดให้เรียนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน”

2. วิเคราะห์ระดับปัญหาของนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามจำแนกตามเพศ ภูมิฐานะ วิธีการ

รับเข้า คณะ/วิทยาลัยที่นักศึกษาสังกัด ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และข้อมูลทางครอบครัวและเศรษฐกิจของนักศึกษา พบว่า

2.1 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่เป็นเพศชายมีปัญหาโดยรวมและรายด้านสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้นปัญหา 3 ด้านที่เพศหญิงมีปัญหาสูงกว่าเพศชาย คือด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ และด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา

2.2 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมและปัญหาด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่สูงกว่าที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นปัญหาด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน และด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าด้านหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2.3 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีวิธีการรับเข้าศึกษาแบบโควตา มีปัญหาโดยรวมและปัญหาด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่สูงกว่าแบบสอบคัดเลือก (Admission) ยกเว้น ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านบ้านและครอบครัว

2.4 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี คณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มีปัญหาสูงสุด และรองลงมาได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะศิลปศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า มี 2 คณะที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือคณะวิทยาศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่คณะ/วิทยาลัย ที่นักศึกษาสังกัด มีปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน ยกเว้นปัญหาด้านสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มีปัญหาสูงสุด

2.5 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่า 2.0 มีปัญหาโดยรวมสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป ตามลำดับ ปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียนเป็นปัญหาสูงสุดของทั้ง 3 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือปัญหาด้านสุขภาพ ของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.0 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 ยกเว้นปัญหาด้านสุขภาพ เป็นปัญหาลำดับรองของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป

2.6 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่บิดามีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีปัญหาโดยรวมสูงสุดเท่ากัน รองลงมาได้แก่บิดามีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและบิดามีการศึกษาในระดับ

ปริญญาตรี นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่บิดามีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีปัญหาสูงสุดในด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาบิดามีการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีปัญหาด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน

2.7 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ มีปัญหาโดยรวมสูงสุด รองลงมาได้แก่ บิดามีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และบิดามีอาชีพเป็นนักธุรกิจ/ค้าขาย ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน เป็นปัญหาสูงสุดในทุก ๆ อาชีพของบิดา รองลงมาคือด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ตามลำดับ

2.8 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มารดามีการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีปัญหาโดยรวมสูงสุดเท่ากัน รองลงมาได้แก่ มารดาที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน เป็นปัญหาสูงสุดของทุกระดับการศึกษาของมารดา ส่วนปัญหารองลงมาของการศึกษาของมารดาในระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา

2.9 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มารดามีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ มารดามีอาชีพเป็นเกษตรกร และมารดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน เป็นปัญหาสูงสุดในทุก ๆ อาชีพของมารดา รองลงมาคือด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านสุขภาพ

2.10 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 50,000บาท/ปี มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ย 50,000 –100,000 บาท/ปี และครอบครัวที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือมีรายได้เฉลี่ย 50,000 – 100,000บาท/ปี และรายได้เฉลี่ยมากกว่า 150,000 บาท/ปี

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหารายด้านและโดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา และวิธีการรับเข้า โดยใช้ Independent Sample t-test คณะ/วิทยาลัยที่นักศึกษาสังกัด ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อมูลทางครอบครัวและเศรษฐกิจของนักศึกษา โดยใช้ F-test (One-way Analysis Variance) พบว่า

3.1 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาโดยรวมและปัญหาทั้ง 11 ด้าน ในเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีปัญหาด้านการปรับตัวทางเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัญหาโดยรวม และด้านอื่น ๆ อีก 10 ด้าน ในกลุ่มผู้มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคอื่น ๆ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีวิธีการรับเข้าต่างกัน มีปัญหาโดยรวม ปัญหาทั้ง 11 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่สังกัดคณะ/วิทยาลัยต่างกัน มีปัญหาโดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการปรับตัวทางเพศ ด้านบ้านและครอบครัว และด้านหลักสูตรและการสอนแตกต่างกันระหว่างคณะ/วิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

3.5 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีปัญหาโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย ด้านบ้านและครอบครัว และด้านหลักสูตรและการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

3.6 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่างกัน มีปัญหาด้านการเงินและที่อยู่อาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวมและในแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับเล็กน้อย เมื่อจัดอันดับของปัญหาตามคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน รองลงมาคือด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านสุขภาพและกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนในระดับอุดมศึกษาแตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีอาจารย์ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด แต่ในระดับอุดมศึกษานั้นนักศึกษาจะต้อง

ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ต้องสรุปประเด็นหรือสาระสำคัญ ต้องเชื่อมโยงวิเคราะห์ เนื้อหาความรู้มาใช้ในการทำรายงาน ต้องออกมานำเสนอด้วยตนเอง เนื้อหาวิชาที่เรียนอาจจะ ค่อนข้างยาก รวมถึงการวัดประเมินผลการเรียนที่มีหลากหลายรูปแบบ ทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวนมากมีปัญหาด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน สอดคล้องกับสุภาณี เจียมศักดิ์ (2543 : 87) ทำการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านการเรียนเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาเป็น ปัญหารอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในชั้นปีที่ 1 นักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป ตาม เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2548 กำหนดไว้ว่า “วิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และ สังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มี คุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี” รวมทั้งในบาง คณะ/วิทยาลัย ในชั้นปีที่ 1 ยังไม่มีการเลือกสาขาหรือกลุ่มวิชา เช่น วิทยาลัยแพทยศาสตร์และการ สาธารณสุข ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มวิชาเมื่อสำเร็จการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ส่งผลให้นักศึกษามีความกังวล เกี่ยวกับอนาคตในด้านอาชีพและการศึกษา ส่วนปัญหาที่จัดอันดับรองเป็นที่สามมี 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน คือด้านสุขภาพและกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนใน ระดับอุดมศึกษาต้องศึกษาเพิ่มมากกว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อให้เกิดความเครียด การ พักผ่อนเปลี่ยนแปลงไปไม่เป็นเวลา จึงทำให้มีปัญหาด้านสุขภาพ อีกทั้งมหาวิทยาลัยได้มีการจัด กิจกรรมทางสังคมและนันทนาการที่หลากหลาย นักศึกษาสามารถที่จะเลือกกิจกรรมและนันทนาการ ตามความสนใจ หรือกิจกรรมและนันทนาการที่ตนมีความถนัด และเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมและ นันทนาการแล้วทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญ มองเห็นประโยชน์ของกิจกรรมและนันทนาการ ซึ่ง เป็นส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนรวมทั้งฝึกความสามัคคีได้ดีและ กิจกรรมและ นันทนาการยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่สำคัญ อีกทั้งในระดับมัธยมศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ได้เข้าร่วม ซึ่งกิจกรรมนี้ยังส่งเสริม ประสิทธิภาพด้านการใช้ชีวิตและทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพให้นิสิตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ทั้งนี้ไม่เพียงแต่มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่จัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาใหม่แต่ ทุกคณะ/วิทยาลัยก็ได้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ให้กับนักศึกษาใหม่โดยมีอาจารย์และรุ่นพี่เป็น ผู้ดำเนินการซึ่งการจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างความคุ้นเคยให้กับนักศึกษาใหม่ทั้งสิ้น

ไม่ว่าจะเป็นระหว่างนักศึกษาใหม่ อาจารย์ และรุ่นพี่ ทำให้นักศึกษามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เข้าใจระบบการเรียน รู้จักกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ในการมาเรียนที่สถานศึกษาแห่งนี้ นักศึกษาจึงมีปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการได้ในระดับรองเป็นที่สาม สอดคล้องกับสำรวจประโพธ์ศรี (2544 : 99) ทำการศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ด้านกิจกรรมพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว ด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กล่าวคือนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมย่อมมีการปรับตัวด้านการเรียนที่ดี เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยกัน มีพัฒนาทางด้านอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งกิจกรรมของนักศึกษาที่มีความหลากหลาย ทำให้นักศึกษาได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร โอตระกูล และศรีธรรม ธนะภูมิ (2522 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวในนิสิตนักศึกษาทั่วไป ซึ่งพบว่า นักศึกษามีปัญหาทางด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน รวมทั้งปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ปัญหาด้านอาชีพและการศึกษา เป็นปัญหาในระดับต้น ๆ

2. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพศชายมีปัญหาโดยรวมและรายด้านสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้นปัญหา 3 ด้านที่เพศหญิงมีปัญหาสูงกว่าเพศชาย คือด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ และด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนนักศึกษาชายในแต่ละรุ่นของทุกคณะ/วิทยาลัยมีจำนวนน้อยกว่านักศึกษาหญิงมาก ส่งผลให้นักศึกษาชายมีปัญหาโดยรวมและรายด้านสูงกว่าเพศหญิง

3. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมและปัญหาด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่สูงกว่าที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นปัญหาด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว ด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน และด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าด้านหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตั้งอยู่ในอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 30 กิโลเมตร ทำให้ค่อนข้างไกลในการเดินทาง การมีวัฒนธรรมประเพณี อาหารการกินพื้นเมืองที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมและปัญหาด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่สูงกว่าที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จากคณะ/วิทยาลัยที่ต่างกัน พบว่าคณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มีปัญหาสูงสุด และรองลงมาได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะ

ศิลปศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า มี 2 คณะที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือคณะวิทยาศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่คณะ/วิทยาลัย ที่นักศึกษาสังกัด มีปัญหาด้านการปรับตัวทางการเรียน ยกเว้นปัญหาด้านสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มีปัญหาสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มีจำนวนนักศึกษาในแต่ละรุ่นที่รับเข้าศึกษามีจำนวนน้อย ส่งผลกระทบให้นักศึกษามีปัญหามีปัญหา เพราะจำนวนเพื่อนและกลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถลดปัญหาในแต่ละรายด้านได้ ช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจ มีการเพิ่มพูนและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากกลุ่มเพื่อน สำหรับนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ที่มีปัญหาด้านสุขภาพสูงสุดอาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เริ่มเข้าสู่การเรียนในระดับอุดมศึกษาต้องศึกษาเพิ่มมากกว่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อให้เกิดความเครียด ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย การพักผ่อนเปลี่ยนแปลงไปไม่เป็นเวลา จึงทำให้มีปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย

5. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่า 2.0 มีปัญหาโดยรวมสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป ตามลำดับ ปัญหาด้านการปรับตัวทางการเรียนเป็นปัญหาสูงสุดของทั้ง 3 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือปัญหาด้านสุขภาพ ของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.0 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99 ยกเว้นปัญหาด้านสุขภาพ เป็นปัญหาลำดับรองของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยแตกต่างจากตอนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา ทำให้นักศึกษาบางคนยังปรับตัวเข้ากับระบบใหม่ ๆ ยังไม่ได้ รวมทั้งการที่นักศึกษาบางคนเลือกศึกษา หรือถูกจัดให้เข้าเรียนในสาขาวิชาที่ตนไม่ถนัดไม่ชอบเรียน จึงส่งผลให้มีภาวะสุขภาพจิตแตกต่างจากนักศึกษาที่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนได้เร็ว หรือมีความถนัด ความพอใจในสาขาวิชาที่ตนเรียน

6. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่บิดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และบิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ และมารดามีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมารดามีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจมีปัญหาโดยรวมสูงสุดในด้านการปรับตัวทางการเรียน แสดงว่าระดับการศึกษาของบิดาและมารดาส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา

7. นักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ย 50,000 – 100,000 บาท/ปี และครอบครัวที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือมีรายได้เฉลี่ย 50,000 – 100,000 บาท/ปี และรายได้เฉลี่ยมากกว่า

150,000 บาท/ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพื้นฐานการศึกษาเดิมที่แตกต่างกันมาตั้งแต่ในระดับมัธยม ซึ่งอาจเกิดจากความพร้อมของทุนทรัพย์ของผู้ปกครองในการสนับสนุนส่งเสริมให้เรียนพิเศษ หรือมีอุปกรณ์ที่จะใช้เสริม เพิ่มเติมมีไม่เท่าเทียมกันดังนั้น เมื่อมาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจึงทำให้นักศึกษาบางคนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมไม่ค่อยดีนัก ต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับระบบใหม่และวิชาเอกที่ตนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการสำรวจการศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมทางด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา และนันทนาการ เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ซึ่งนักศึกษาจะได้พัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา
2. กระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนเอาใจใส่และเป็นกันเองกับนักศึกษา เป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางแก่นักศึกษาในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมทางการเรียน การสอน การเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถในการปรับตัวโดยเฉพาะการปรับตัวด้านการเรียนและด้านอารมณ์
3. สนับสนุนให้มีการจัดโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพให้กับนักศึกษา เพื่อที่นักศึกษาจะได้พัฒนาและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียนของนักศึกษา เพื่อค้นหาผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันท่วงที
2. ควรจัดกิจกรรมให้ความช่วยเหลืออย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อเสนอแนะและประเมินประสิทธิภาพของการให้ความช่วยเหลือ โดยการวัดและเปรียบเทียบวิธีการช่วยเหลือที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน
3. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเฉพาะเจาะจง ให้ลึกลงไปในเรื่องรายละเอียดของปัญหาการปรับตัวเฉพาะด้านที่นักศึกษามีปัญหาการปรับตัว เพื่อจะได้เข้าใจถึงสาเหตุและทราบข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เฉพาะเรื่องดียิ่งขึ้น

4. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยอาศัยแบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน คือการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม หรือการจัดประชุม/สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีความชัดเจนมากขึ้น

5. มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของนักศึกษา การศึกษาความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยทั้งทางด้านสถานที่ อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น รวมทั้งการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัยมากขึ้น อันจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในภาพรวม ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจะสนับสนุนให้ม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในระดับคณะ/วิทยาลัยให้มากขึ้น เพราะแต่ละคณะ/วิทยาลัยมีโครงสร้างและรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากมีการศึกษาเชิงลึกในระดับคณะ/วิทยาลัย จะทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น